

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben: Félévre 6 K, negyedévre 3 K — f.
Vidéken: " 9 K, " 4 K 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, Lamprocht-palota, földszint, az udvarban hátul.

Választási mozgalmak Debrecenben.

Thaly Kálmán és Bakonyi Samu program beszéde.

Debrecen, jan. 9.

Napok óta megindultak a választási mozgalmak Debrecenben. Eme mozgalmak kiemelkedő mozzanata volt Debrecen két volt s bizonyára leendő képviselőjének dr. Thaly Kálmánnak és dr. Bakonyi Samunak tegnap megtartott beszámolója, mely nem minden ünnepség nélkül folyt le a Bika szálloda dísztermében.

Ami az elmúlt parlamenti ciklusra vonatkozó visszaemlékezésüket illeti az érvek, megcáfolhatatlan tények meggyőző erejével bizonyították azt, hogy Tisza István gróf miniszterelnök az egész politikai zavart csak azért teremtette meg, hogy alkalma legyen ledönteni alkotmányos törvényhozásunk egyik legdrágább kincsét a szólásszabadságot. A *lex-Dániel* az osztrák kamarilla szolgálatába akarja kényszeríteni Magyarországot legelső törvényhozó testületét.

Gyönyörűen fejtegette ezt Thaly Kálmán dr., aki nem előre elkészített beszéddel állott elő, hanem azt mondta, amit a szíve diktált.

Hogy mire kell Tiszának a házszabályrevízió, azt megmagyarázta dr. Bakonyi Samu. A kormány biztosítani akarja magának, hogy a *lex-Dániel*-el kieroszakolja a régi osztrák-tervet, — a mit az ellenzék már egyszer megbuktatott, a *katonai létszám felemelést s lehetlenné tegye az önálló vámterület igények megtestesülését.*

— Hiszen ötven hazaáruló mindig akad, — mondta Thaly.

— Akad ott 200 is, jegyezte meg valaki!

— Igen, de az a választóktól függ, — kiáltották többen.

Mind a két beszéd arany igazságokat foglalt magában s óriási hatást keltett. Igenis a választásoktól függ, hogy a törvénytiprók kellő számban sorakoznak-e a kormány mellé.

Debrecenből ugyan aligha lesz támogatója Tisza Istvánnak. A teg-

napi nap beigazolta, hogy Debrecen I. kerületében Thaly Kálmán mandátuma biztos alapon áll. Dr. Bakonyi Samu iránt is tántoríthatatlan szeretet nyilatkozott meg s bizonyosra vehető, hogy február 15-én ott lesz ő is az erőszak elleni opponálók közt.

A gyűlésen nem publikálták még a Szabó Kálmán iparkamarai elnök jelölését a III. kerületben. De e tekintetben is biztosak lehetünk. Az ellenzék teljes bizonyossággal, a koalíció alapján győzhet minden kerületben. Thaly Kálmán, Bakonyi Samu dr. hírül hozták, hogy a vezérlőbizottság is azon az állásponton van, hogy az országban mindenütt egyesült erővel kell az ellenzéki pártoknak egymást támogatni. Sok helyen az Andrássy-pártot is támogatják a Kossuthisták, nem hogy a Bánffy-programon állókat, akik az önálló vámterület, gazdasági függetlenség érdekében szállnak sikra.

Igy lesz ez Debrecenben is s Szabó Kálmán jelölése kedden fog megtörténni, úgy, hogy kedden délutánra már fel is szólították a programbeszéd megtartására.

Azonban még így sem szabad az ellenzéknek könnyen venni a dolgot. Ugy a II., mint a III. kerületben minden Kossuth-pártinak és új-pártinak le kell szavazni az utolsó emberig a közösen állított jelöltre. Apró személyes kérdések — ha ugyan vannak — számba nem jöhetnek.

A gyűlésről tudósítónk a következőket írja:

A beszámoló gyűlés.

Tegnap délelőtt tartották meg beszámoló beszédjüket dr. Thaly Kálmán és Bakonyi Samu, Debrecen I. és II. kerületének volt képviselői s jelenlegi képviselőjelöltjei.

A Bika szálloda díszterme zsúfolásig megtelt s a szó legteljesebb értelmében véve, nem maradt ott egy talpalatnyi föld sem üresen.

Debrecen független érzelmű polgárai teljes számban, de nagy számban vett részt az ünnepi aktuson az új párt is.

Persze mindkét beszámoló beszédet gyakorta szakították meg a viharos tetszésnyilvánítások. De kijutott az abcugolásból is. Az egyes beszédek nem tartázzuk tele tetszésnyilvánításokkal és abcugolásokkal, de gyakorta hangzott fel az egyes nevek említése alkalmával:

— Eljen Kossuth Ferenc!

— Eljen Bánffy Dezső!
— Eljen Apponyi Albert!
— Eljen Andrássy Gyula!
Igen melegen beszélt Thaly Kálmán Darányi Ignác volt földmivelésügyi miniszterrel is, a ki szintén sok éljént kapott. Széll Kálmán neve említésekor is éljeneztek.

Hanem azután Tisza nevét nem lehetett abcugolás nélkül említeni. Egyszer azonban mégis kapott éljént, szólt pedig az az éljenzés.

— Eljen Tisza Pista... orvossággal. Megabcugolták különös előszeretettel a fekete-sárga lobogót is, mikor szó esett erről a magyarnak nem tetsző jelvényről.

Az ülés megnyitása.

Kevéssel 10 óra után jelent meg Thaly Kálmán és dr. Bakonyi Samu a teremben. Kiséretében volt Márton Imre vezetésével a debreceni Kossuth párt elnöksége s az új párt küldöttjei.

Márton Imre nyitotta meg az ülést. A debreceni városi közgyűlésen volt már, a ki azt mondta, hogy tűzbe kell dobni a házszabályokat. (Ezt Dobiecky Sándor mondta.) Azóta az illető több társával együtt segített tüzre rakni a képviselői mandátumokat is. Még pedig törvénytelen módon. Voltak azonban olyan képviselők is a Házban, a kik másképen gondolkodtak s hősi védelmezői voltak az alkotmánynak. Szerinte ezeknek felesleges beszámolót mondani, mert ismeri mindenki hazafias ténykedésüket és miandannyan tudjuk, hogy a mit mint jelöltek, megfogadtak, meg is tartottak. Ilyenek voltak dr. Thaly Kálmán és dr. Bakonyi Samu, (Hosszantartó éljenzés.) a kiket csak azért kér fel, hogy beszédjüket elmondják, hogy a további küzdelemhez kitartást erőt merithessünk az ő-fenn lobogó hazafiságukból.

Thaly Kálmán beszél.

Thaly Kálmán azon kezdi beszédét, hogy 8-adszor áll itt mint képviselőjelölt. Neki nincs szüksége programot mondani, hiszen az ő programját ismeri mindenki. Ha most olyan programot mondana, a melyben jelezné, hogy a kormány mellé szegődik, azt senki sem venné komolyan. Évtizedek óta a 48-as és függetlenségi program mellett küzdött, most sem tud más programot adni, annyival is inkább, mert a 48-as eszmék sohasem hódítottak úgy, mint most. A pártelnök említette, hogy a mostani alkalom nem alkalmas sablonszerű programbeszéd tartására, miután a romboló, válságos politikai helyzet ezt nem engedti. A november 18-iki államesiny az ezt követő közönséges büntettek indokoltá is teszik ezt a kijelentést. A házfelosztás törvénytelenességéről szól ezután. Szerinte is a királyi eskü szentségét is sérti a Háznak törvénytelenül, ex-lexben való felosztása. De hát ezért a cselekedetért nem a királyt, hanem annak gonosz tanácsadóit illeti a felelősség. Vigasztaló azonban, hogy a király valóságos belső titkos tanácsosai között is 11-en léptek ki, Tisza törvénytiprása miatta kormánypártból. Ő a legferőbb háttal ha-

KORTES TOLLAKAT
gyönyörű élénk színre fest

Hrabóczy Antal
gőzerőre berendezett rabafestő intézete
Debrecen, Széchenyi-utca 42. szám —
Telefon 993.

jól meg Debrecen független polgárságának elnöksége előtt. Ne várjanak tőle most rendszeres beszédet. Hiszen a munkából jön, a központ vezérlőbizottságában részt vett ugyanis az összes tanácskozásokon, amelyeken szervezkednek a törvényhozás ellen. Azt hiszi, hogy ha beszámolót nem mond, a választó polgárság megbocsátja neki, hiszen épen ezért úgy beszél most, amint a szívéből jön. Ő történetíró is volna, vagy mi. Sokszor pártoskodott a nemzet a történelem tanúságai szerint, de mikor a közös hazát veszedelem fenyegette, akkor a pártok összefogtak a közös ellenség ellen. Így történt most is. Ime a kegyelmes urak együtt tárgyalnak most a szegény, egyszerű függetlenségi képviselőkkel. Ezután szól a lex Dánielről, amely alapján az 50 horvát képviselő is keresztül tud vinni mindent. De különben is 150 mamelukot mindig kap a kormány arra, hogy a tárgyalásokat berekesszék, mikor a vita folytatására épen a legnagyobb szükség van édes hazánk érdekében. Kijelenti ezután, hogy *Tisza valószínűleg a bécsi kamarilla utmutatása szerint cselekszik*. De hát az ellenzék, ha bejut a Házba, tovább folytatja a küzdelmet ott, ahol elhagyta, még ha a küzdelem alatt a józsefstadi és kupfsteini börtönökre vezetne az út, akkor is. Tisza István már is nagy veszedelemben vezette a nemzetet, de még nagyobb veszedelemben akarja sodorni. A t. választók figyelméből még egyszer felveszi tehát a küzdelmet, az utolsó, mert azután visszamegy írásztala mellé, ahol összegyűjtött adatai alapján még sok történelmi munka megírása vár rá. Felveszi a küzdelmet, mert nehéz idők várnak ránk, mert azt hiszi, hogy épen most kötelessége kitartani az ellenzéki pártok mellett. Most, mikor tettel is meg kell cselekedni azt, amit eddig csak szóval tettek. Miután mint értesült, a nagyválasztmány jelölte Debrecen képviselőjének, ezt nagy megtisztetésnek tartja s miután gyávaság volna a veszedelmek elől megfutni, köszönettel elfogadja azt. Parancsoljanak vele, amit akarnak, ő mindent elkövet a 48-as eszmék diadalra juttatása céljából s nem riad vissza semmitől. Hiszen most elérkezett az az idő, mikor a *vén farkasra* szübség lehet. A kuruc sohasem hátrált meg, inkább visszavonult Rodostóba. Formális beszámoló beszédet nem mond, hiszen mindenki olvasta az újságból mi történt a Házban. Az elmúlt országgyűlési ciklust úgy lehet tekinteni, hogy ez alatt az idő alatt ébredt öntudatra a nemzet. Szól az *önálló magyar hadseregről*, melyet feltétlenül megkövetelhet a nemzet. És nem enged ebből a sarkalatos elvi álláspontból semmit. Szól az *önálló vámterületről*, a melyet most már *Darányi Ignác* a volt földművelésügyi miniszter is felállítandónak tart. Diesérettel emlékezik meg *Darányiról*, aki igen sok fontos, üdvös törvényt hozott gazdasági téren. Annyit, amennyit még egy földművelésügyi miniszter sem hozott.

E közben egy hang lekiáltott a karzatról.

— Beszéljen az általános titkos választói jogról.

Dr. Thaly Kálmán: Vagyok én olyan ember, hogy e tekintetben is meg lehet hallgatni! És nyomban ki is jelentette, hogy nem ellensége a választói jog kiterjesztésének. Sőt. Egyik hiva, hiszen *Kossuth Lajos* elveit vallja magáénak, aki pedig az emberi jogok kiterjesztésének volt az apostola.

Thaly Kálmán kijelentései után a közbeszóló maga *éljenzett legjobban Thaly Kálmánnak*.

Thaly Kálmán ezután azzal a kijelentéssel, hogy a *Kossuth-párt* összes program-pontjainak a leglelkesebb hiva még egyszer megköszönte azt a bizalmat, amely folytán jelölték. Kijelentette pedig, hogy már csak azért is jól fog esni, ha zászlaját diadalra juttatják, mert Debrecen ezzel példát fog mutatni — lévén a választás január 26-én, — az első napon, — az egész országnak.

Dr. Bakonyi Samu beszéde.

Ezután az éljenzés és taps csillapultával *Bakonyi Samu* tartotta meg lelkes hangú beszédét.

Dr. Bakonyi Samu: Mély megilletődéssel áll itt ezen ünnepélyes alkalommal. Mikor 3 évvel ezelőtt megkapta azt a megtiszteltetést, a mely mindenkor legfőbb büszkesége volt, megjósolta, hogy egy küzdelemteljes jövő előtt állanak. A miniszterelnök azt mondta: *Itéljen a nemzet*. Hát itt áll: itéljenek felette. (Hosszantartó éljenzés.) Idő előtt, a koronázási hitlevél ellenére bekövetkezett az, hogy nem képviselhetette Debrecen a Házban annyi ideig, a mennyi időre választói megtisztelő bizalmából képviselnie kellett volna. Szól az alkotmányellenes házfelosztásról. Zugprókatori fogásokkal, fondorlattal oszlatták fel a Házat. Hát hogy a magyar elme úgy eltévedlyen, mint a hogy ebben a kérdésben eltévelyedt, arra sem az 1848 sem az 1867. törvényalkotás nem gondolhattak. Hisz ezen az alapon az idők végtelenségéig feloszlatathatók a házat egymásután annyiszor, a mennyiszor a kormány akarja. Hiszen ez a bevallott abszolutizmus elismerése. 1899-ben is súlyos támadásoknak volt kitéve a kormány s báró *Bánffy Dezso* akkori miniszterelnök ehhez az eszközökhöz, — bár felajánlották neki, — nem folyamodott, hanem inkább lemondott. Széll Kálmán sem tette meg ezt, de jóval régebben nem tette meg gróf *Szapary Gyula* sem, a ki is mielőtt feloszlatta volna a Házat, megszerezte kormánya számára az indemnitást. A mi e tekintetben a felelősséget illeti, azt megmátja a történelem. A felelőség a parlamentet illeti, mert hiszen 1526 óta a nemzetnek a legnagyobb küzdelmet épen a királyi házzal szemben kellett megvívnia az ország végrehajtó legfőbb hatalmának, a parlamentnek. Méltán kérdezheti minden gondolkodni tudó ember, miért történt a házzabályrevízió? Azt mondja a kormány, mert az alkotmány igazi védelme követelte ezt. Az ellenzék ugyanis megakadályozta a parlament munkaképességét. Így szólnak a kormánypárti vádak. Hát nézzünk egyszer szemébe ennek a szemenszedett hazugságnak. Az első ülészak költségvetési tárgyalásait a kormánypárti képviselők szűz-beszédei dominálták s bizony az ellenzék alig vitázott hosszabb ideig ez időtáft, mint a szabadelvűpárti noviciusok. A második ülészakban azután jött az ujoncjavaslat, felemelt létszámmal stb. Ennek a javaslatnak törvényrejtését az ellenzék megakadályozta. Az ez időben követelt nemzeti vívmányok felébresztették a nemzetet. A Széll-kormány megbukott. Jött a *Khuen-Héderváry* kormány, az is megbukott. Szánalmas vergődés volt az ő kormányzata. Csufof merényletet követett el a törvényhozói tisztelet megsértésével, a vesztegetéssel. Azonban férfakra talált s *Khuen-Héderváry* megbukott. Miután pedig a nemzeti jogok védelmére a szabadelvűpártok is megmozdultak, az osztrák császár a kardjára ütött s kiadta a clopyi hadparancsot. Elkezdett dolgozni az osztrák hatalom, melynek bérencére szegődött *Tisza István*, a ki miniszterelnök lett.

És a szabadelvű párt, a mely a közvélemény nyomása alatt nem zárkozhatott el a nemzeti vívmányok elől, most *Tisza István* oldala mellé szegődött. Megtörtént a nagy Pálfordulás. Mikor látta az ellenzék, hogy e téren eredményt elérni nem lehetett, azt gondolta, hogy más téren fog keresni nemzeti engedményeket. Abba hagyta tehát a küzdelmet *Tisza* azon határozott igérete mellett, hogy felveszi programjába a választási reformokat, a választási jogok kiterjesztését. Gróf *Tisza István* kijelentette a nemzet színe előtt, hogy olyan erőben alkotja meg az új választási törvényt, hogy a legközelebbi választás már ezen az alapon ejtessék meg. De hozzá tette, hogy csak az esetben, ha *rendkívüli esetek* miatt előbb nem kell feloszlítani a Házat a rendes időnél.

A választási törvényeket nem akarta őszintén megalkotni, megteremtette tehát azt a *rendkívüli állapotot*. És pedig akkor

mikor a parlament annyit dolgozott, mint már régen nem. Erről megemlékszik a király trónbeszédében is. Egymásután pergette le a parlament a fontosabbnál fontosabb törvényjavaslatokat s azokat törvényre emelte. Ezután felsorolja szóló az alkotott törvényeket. Kijelenti, hogy az olasz vámszerződés megkötése is törvénytelen volt. De annak legalább van egy jó oldala: az olasz bor vámkedvezmény megszüntetése. Ezt az egyet is az ellenzék vitte keresztül. Mikor pedig a parlament a legmunkaképebb volt, egyszer csak előállott *Tisza István* a házzabályrevízióval, a melynek titkos célja van. *Bécs ugyanis tapasztalta, hogy e házzabályok mellett a katonai létszámot nem lehet Magyarországyn felemelni. De Ausztria látja azt is, hogy Magyarországon az önálló vámterület eszméje mindinkább nagyobb tért hódít*.

Ezeknek a nemzeti törekvéseknek megakadályozása vegett kellett a házzabályrevízió; szól ezután a hiedt ugrai beszédről, a mely tele van csupa valótlanságokat tartalmazó vádakkal. Kijelenti ezután, hogy az 1848-as függetlenségi párt a házzabályrevízióból nem zárkozott el, de pártközi konferencián akarta azt tárgyalni. Ezt az ajánlatot *Tisza* visszautasította. És ebből a tényből is látszik az ő sötét szándéka. A 21-es bizottságot így akarta megalakítani *Tisza*, hogy 7-8 tag vehetett volna részt abban az ellenzék részéről csupán. Sokan azt mondják bátran lehet a házzabályrevíziót elfogadni, mert *Tisza István* magyar ember, ő felsége alkotmányos uralkodó, de az ellenzék ezt nem teheti magáért mert hiszen *Tisza* után jöhet az alkotmányt, törvényt, még nagyobb mértékben megalázó miniszterelnök s olyan uralkodó, mint a Habsburgokból már nagyon sok volt, aki abszolutizmust akar teremteni az országban. Szól ezután arról, hogy az összes választók 1 harmad része a kormány hivatalnokaiából, lekötelezettjeiből áll. Ezek ellen a kisebbség jogát biztosítani kell. Ő a mint Debrecen polgárságát ismeri azt hiszi, *Thaly Kálmánnal* együtt visszamegy a parlamentbe. És ha igen, akkor az ő politikájának sarkalatos tételei lesznek önálló hadsereg, önálló vámterület, önálló pénzügy, adópolitika, iparfejlesztő politika a létminimum biztosítása, igazságügyi reform. Ilyen értelemben köszöni meg a választók bizalmát.

A beszédet hosszantartó éljenzés és taps követte. Ezután *Márton Imre* a két képviselőjelöltnek köszönetet mondott az elhangzott beszédekért s ezzel a gyűlés véget ért.

A bankett.

Délben a *Bika* fehértermében társas ebéd volt, a melyen az első felköszöntőt *Márton Imre* mondta a két képviselő jelöltre. Beszéltek ezután *Thaly Kálmán*, *Dr. Bakonyi Samu*, *B. Nagy János*, *Dr. Körössi Kálmán* stb.

UJDONSÁGOK.

A Debreceni Ujság szerkesztősége és kiadóhivatala: Főter, Lamprecht-palota, az udvarban földszint. Telefon 141. Hivatalos órák: Reggel 8 órától 12-ig, délután 2 órától este 7 óráig. Este 7 órától a lap szellemi és anyagi részét illető minden megkeresés a Debreceni Ujság nyomdájába: Arany János-utca 47. sz. alá intézendő.

* Személyi hír. Bessenyei Széll Farkas kir. ítélőtáblai tanácselnök Budapestre utazott.

* Dobieczki Sándor jelölése. A III. kerületi szabadelvű párt választó polgárai tegnap délelőtt 10 órakor gyűlést tartottak a Frohner szálloda nagytermében, hol mintegy százötvenen jelentek meg. A gyűlést *Kerekes Géza* pártelnök nyitotta meg. Azután *Ericz Ernő* máv. főfelügyelő fejezte ki a választók azon óhajtását, hogy a kerület kép-

viselőjéül újból Dobiecki Sándort jelöljék. Ekkor küldöttség ment Dobieckiért, kit a terembe léptekor megéljeneztek. Dobiecki rövid beszédben szolt a helyzetről s megköszönvén a jelenlevők bizalmát kijelentette, hogy a jelöltséget örömmel fogadja el s programbeszédét e hó 15-én, vasárnap délelőtt 10 órakor fogja elmondani a Bika dísztermében. Ezzel a gyűlés véget ért.

* **A kamara könyvtára.** A kamarai könyvtár rendezése most nyert befejezést. A héten már a könyvjegyzék is megjelent, mely tudományos és gyakorlati szempontokból csoportosítva foglalja magába a könyvtár anyagát.

* **A Vöröskereszt-egyesület évi közgyűlése.** A Vöröskereszt-egyesület debreceni fiókja tegnap délelőtt 11 órakor tartotta meg a város háza kis tanácstermében, *Simonffy Imre* kir. tanácsos elnöke mellett, évi rendes közgyűlést. *Zádor Lajos* pénztárnok helyére, ki husz évi önzetlen munkálkodás után lemondott e tisztről, *Somossy László* kereskedőt választották meg. A népkonyháznak 100 korona segélyt utalványozott ki az egyesület, melynek 4 százalék mellett kamatozó 11,010 koronát tesz ki a vagyona. Választottak 20 férfi s 20 választmányi tagot. *Dalmay Kálmán* számvizsgáló, ki szintén 10 évig működött az egyesületnél lemondott állásáról; utódját az elnökség fogja kijelölni. *A pályaudvaron levő betegdítő pavillon eddig tizenkét betegre volt berendezve; az egyesület elhatározta, hogy a pavillont ezentúl háboru esetére 200 személyre rendezi be.* A pavillon vezetőjét az elnökség fogja kinevezni.

* **Eljegyzés.** *Kardos Vilmos* debreceni férjiszabó eljegyezte *Deutsch Irént*, *Deutsch Ignácnak*, a Hungária kávéház markórijének kedves leányát.

* **Bereczky Lajos gondnokság alatt.** A Bereczky Lajos szomorú tragédiájának megindító befejezése a hivatalos lapban ma megjelent hirdetemény, melynek szövege a következő:

A debreceni kir. törvényszék közölni teszi, hogy *Bereczky Lajos* rendőrségi fogalmazó, 36 éves ev. ref. vallású debreceni lakost a 13132—904. P. számú ítéletével az 1877. évi törvényeikk XX. szakasza alapján, elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

* **A magyar gyáriparosok országos szövetsége** debreceni fiókjához két javaslatot terjesztettek be a napokban. Az egyiket *Fürst Ödön*, a gyümölcspálinkafőző és likőrgyári iparban elkövetett visszaélések tárgyában; a másik javaslatot *Dömsödi Ferenc* helybeli fésűgyáros a magyar szaruipar érdekében. *Szántó Győző*, a helybeli fiók elnöke mindkét javaslatot felterjesztette további intézkedés végett a központhoz.

* **Elmaradt gyűlés.** Tegnap délelőttre az építő munkások által az Otthonba hirdett gyűlés elmaradt. A bizalmi férfiakon kívül alig jelentek meg. Ez a részvétlenség arra indította a bizalmi férfiakat, hogy a gyűlést elnapolják kedvezőbb időre.

* **Szédelgő a polgármesternél.** Ingyenélők, naplopók, akik nem igen szeretnek dolgozni a könnyűszerrel való megélhetés egy ravasz módját eszelték ki. Hamis, maguk által gyártott bizonyítványokkal könyöradományokat gyűjtenek. Bejárják az országot s megpumpolnak mindenkit, az így összeharácolt filléreket, mely néha tetemes összeget tesz ki a saját céljaikra fordítják. Ilyen könyöradomány gyűjtő szédelgő alak támitott be tegnap a polgármester lakásába is, aki észrevette a csalást s a szédelgőt elakarta fogatni. Mire azonban a rendőr előkerült a szédelgőnek sikerült megugrani.

* **A szobacica vesztesége.** Nagy veszteség érte *Biró Ilona* szobacicát, ellopták tőle legszebb ünneplő ruháját. A kis szoba-

cicát, aki nagyon vigasztalhatatlan az őt ért veszteség miatt, a rendőrök igyekeztek megnyugtatni, hogy az elveszett ruhát mielőbb megkerítik neki.

* **Utazás Polónyi Géza körül.** A hajduszoboszlói függetlenségi és 48-as párt tegnap délelőtt jelölőközgyűlést tartott, melyen a mandátumot egyhangu lelkesedéssel a kerület eddigi képviselőjének, *Kovács Gyulának* ajánlotta fel. Ugyan csak tegnap érkezett távirati fölkerés *Polónyi Gézához*, hogy fogadja a szoboszlóiaknak holnap felutazó küldöttségét és fogadja el a jelöltséget. *Polónyi* viszont ma is kijelentette több fővárosi lapban, hogy a hajduszoboszlói mandátumra nem reflektál.

* **Megszűnt csőd.** A nyiregyházi kir. törvényszék közölni teszi, hogy a *Rosenwasser Adolf* nyiregyházi kereskedő ellen 1902-ben megnyitott csődöt most megszüntette.

* **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalu-sz. ház. Állandó fényképképlállítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatokban.**

* **Az angol királynő szálloda fényes éttermében minden este zeneestély. A zeneestélyeken Rácz Károly és a Magyar Testvérek zenekara felváltva játszanak.**

* **Villanylámpákhoz új töltések érkeztek Mentze áruházába.**

* **Báli keztyűk, legyezők, crepe de chine, moulin depoi, liberty, selyem, bársony és plüsch, plüssé fodrok minden színben, 15 és 25 cm. szélességben, legolcsóbban szerezhetők be Bartha Kálmán főtéri üzletében, városház-épület.**

* **Gyenge, görvéllykörös, vérszegény, tüdőbajra hajlandó gyermekoknak legjobban ajánlható a Mihailovits-féle iztelen osukamája, melyet, miután sem kellemetlen szaga, sem kellemetlen íze nincsen, szívesen vesznek be a gyermekek. Kapható Mihailovits J. gyógyszerárában, Debrecenben.**

Tisza István programbeszéde.

Budapest, jan. 9.

A belvárosi szabadalvűpárt ma délután 4 órakor a Hungária nagy-szállóban tartott gyűlésén hallgatta meg *Tisza István* gróf miniszterelnök programbeszédét.

Tisza István gróf: Tisztelt uraim! Felmentve érzem magamat az alól, hogy nagy, általános igazságokkal, hogy pártunk politikai alapelveinek beható megismertetésével és indoklásával fárasszam az önök türelmét. Hiszen az én elveim ismeretesekek mindnyájuk előtt.

Önök, t. urak, ismét tettek tanubizonyságot a felől, hogy osztják, helyeslik ezeket az elveket, hogy a magyar szabadalvű pártunk elvi alapján állanak. Ez az elvi alap rendületlen szilárdan áll. Erről nem alkoszunk, erről nem taktikázunk, ezt ócska kabát gyanánt nem cserélhetjük el. Nincs tehát semmi szükség rá, hogy ezen alapelveink fejtegetésével foglalkozzunk. Elég, ha egyszerűen konstátálom azt, hogy úgy, mint a multban, rendületlen szilárdsággal ragaszkodom a 67-es kiegyezés nagy elveire, a jövőben is, meg lévén lellem mélyéig győződve a felől, hogy a 67-es alaphoz való rendületlen ragaszkodás, a nyugtonhagyása mindazoknak a nagy kérdéseknek, a melyek miatt való küzdelem kötötte le a nemzet erejét századokon keesztül s a melyeket apáink 1867-ben megoldottak. Megoldották azért, hogy biztosítsák a nemzet számára a nyugalmat és a produktív munka, a fejlődés feltételeit ez a rendületlen ragaszkodás képezi a sikeres politika alapfeltételeit Magyarország. És sajátságos az, hogy éppen a mai pillanatban hagyják cserben ezt az alapot, éppen a mai pillanatban fordítanak hátat ennek a felfogásnak olyanok is, akik legalább a 67-es alap igazi védelmezői voltak. Azt hiszem, hogy az, akik ma sze-

rették magukat feltüntetni, mint az igazi 67-es tradícióknak monopoliummal bíró képviselőit.

T. uraim! Nagyon kérem az urakat, hogy ne abeugoljanak senkit. Éppen a mai pillanatban, holott azt hiszem, hogy erre a megelégedés és a jogos büszkeség érzetével hivatkozhatom: éppen a közelmúlt eseményei, éppen azok a radikális reformok, azok az intézkedések, azok az állami és törvényhozási akciók, amelyeket a közelmultban szemlélhettük, legfényesebb tanubizonyságot tettek afelől, hogy a 67-es alapon a magyar nemzet előtt a fejlődés, az igazi haladó magyar nemzeti politika utja tárva-nyitva van. Nevezetes dolog, hogy akkor, a midőn a 67-es irány megamisíttatlan követelői olyan eredményeket tudnak felmutatni, katonai kérdések megoldása körül és minden egyéb téren, aminkre az elmúlt három-négy évtized történetében nem találunk fel példát, éppen akkor támad fel az a meggyőződés némelyekben, hogy a 67-es alapon magyar nemzeti politikát követni nem lehet.

T. uraim! Nem akarok mindnyájunk által ismert tények előadásával foglalkozni. Mind az, ami a katonai kérdések körül történt, — s itt ne beszéljünk a csekélyebb fontosságú, bár szintén nem lényegtelen dolgokról, minő a magyar levelezés, — de a tisztképzésnek mélyreható reformja, amely biztosítani fogja azt, hogy magyar nevelésben részesülő magyar tisztok töltsek be a magyar csapatoknál lévő tiszt állásokat, az egész képét a közös hadseregnek idővel meg fogja változtatni, megváltoztatja a lélektanát ennek a hadseregnek, megváltoztatja egész érzelmi világát, megváltoztatja a magyar nemzetnek érzelmeit és felfogását is a tisztikarral és a hadsereggel szemben és meg fogja valósítani a magyar ndmzetnek s ezek között éppen azoknak is, a kik a 67-es alaphoz ragaszkodunk, amaz ideálját, hogy a közös hadsereg valóban közös intézmény legyen, olyan, a melynek egy része a kiegészítő részt képező magyar hadsereg szívvvel és lélekkel, felfogásával, törekvéseivel, érzelmeivel a magyar társadalommal teljesen összefort.

Igen hosszan beszélt ezután az önálló vámtérület ellen, ami még hivi körében is lehangoltságot keltett s a nagy programbeszéd ebben a nyomott hangulatban ért véget.

SZÍNHÁZ.

Berndt Róza. Hauptmann mester, az emberi igazságok egyik legnagyobb ékeszőlője a legdurvább valóságot dobja a színpadra, színházunkban tegnap este bemutatott darabjában. Vigasztalan sötét bűnök-ről szóló költemény a *Berndt Róza*, de klasszikus művészettel van beállítva az a kiméletlenül ható mese, melyben több szerencsétlen lélek, de különösen egy szegény leány lelkének a szörnyű vergődését festi a nagynevű szerző. Mint irodalmi, illetve művészeti mozzanatot beírjuk a debreceni színház krónikájába a tegnapi színházestét, de hogy a *Berndt Róza* a maga durva s a közönség nagy átlagára kiméletlenül ható mivoltjával műsoron maradhat-e, az más kérdés. A tegnapi előadás szereplői igazi művészetet produkáltak. — *Jeszenskyné Csáder Irén* valósággal feltűnést keltett pompás alakításával, mely az ő legkiválóbban megrajzolt alakjain is magasan felülemelkedik. *Sebestyén Géza* kiváló tehetsége brilliansan nyilatkozott meg s művészi volt *Arday Ida* minden tekintetben. Ugyanez jegyezhető fel a *Csontos Gyula* alakításáról, melyhez méltán sorozható a *Palágyi Lajos* és *Csiky László* jellegzetes játéka. A díszletrendezés a legapróbb részletekig mintaszerű. Sz. Z.

Műsorváltás. *Sugár Aranka* hirtelen közbejött betegsége miatt a mára hirdett *Hajduk hadnagya* operett helyett a *Lőcsei fehér asszony* színdarabját előadásra.

TÁVIRATOK.**Benedek János jelölése.**

Hajduböszörményből jelentik: A hajduböszörményi függetlenségi párt ma dr. Benedek János volt képviselőjét léptette fel, Benedek programbeszédét a jövő héten tartja. A szabadelvűpárt még eddig nem jelölt; ifj. Lengyel Imrét és dr. Szabó Lajost emlegetik.

József főherceg állapota.

Budapest, jan. 9. József főherceg egészségi állapotáról ma reggel 9 órakor a következő orvosi jelentés adatott ki: Éjjele jó. Erőállapota valamivel javult. Szív működése és táplálkozása kielégítő. Érverés 76, hőmérséklet normál. Dr. Kiselják főhercegi udvari orvos, Dr. Grossic primárius.

Hieronymi jelölése.

Szatmárról jelentik. A szatmárnémeti szabadelvű párt Hieronymi Károlyt jelölte. Hieronymi programbeszédét csütörtökön tartja meg. A függetlenségi párt, mivel gróf Károlyi Gyula kijelentette, hogy ő nem függetlenségi, tehát a jelölést nem fogadhatja el, Uray Gézárt jelölte.

Tisza István miskolci jelölt.

Miskolcra táviratozzák, a miskolci északi választókerület küldöttsége tegnap este

tisztelgett Budapesten gróf Tisza István miniszterelnöknel, ahol a küldöttség vezetője Dr. Vay Elemér főispán felajánlotta a miniszterelnöknek a miskolci északi kerület mandátumát. Gróf Tisza István miniszterelnök kijelentette, hogy a jelölést elfogadja. Bizony Akos, a függetlenségi párt volt képviselője és jelöltje, valamint Soltész Nagy Kálmán szabadelvűpárti jelölt is ma tartották programbeszédjüket.

Képviselőjelölések.

Budapest, január 9. Nagy-Iklódról távirják. A nagyiklói kerület polgársága gróf Vass Béla dessidenst kiáltotta ki egyhangulag.

Esztergomról jelentik. Az egyesült elleni Kmeley Károly egyetemi tanárt léptette fel Kmeley, Kmeley a jelölést elfogadja.

Letengéről távirják a 48-as párt mai értekezletén elhatározták, hogy a központtól jelöltet kérnek Szüllő Géza néppárti ellen.

Münich Aurél jelölése.

Budapest, jan. 9. Az Iglói szabadelvűpárt vasárnap délután nagygyűlést tartott, melyen München Aurélt jelölték újból. A gyűlés értesítette München határozatáról, mire München hosszabban kifejtette programját.

Elvállal mindenféle szobafestéseket és tapetirozásokat a legjutányosabb árban

HORVÁTH ANDRÁS

mázoló-, szoba- és templom-festő
DEBRECZEN,

Piacz-utca 21-ik szám alatt.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szócig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 koraár, 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg be-küldetik.

* Apró hirdetések előre fizetendők. *

Ajánlat.

DISZNÓULÉSRE rizkása 14 kr.-tól, valamint saját darálású fűszerek a legolcsóbban beszerezhetők Kertész Miklós üzletében Csapó utca és kenyéripac sarkán.

KIADÓ AZONNAL Kossuth utca 6. számú házában az udvarban két szobás lakás. Értekezhetni Kaszanyitzky Endrénél.

SZABNI TANITOK 10 koronáért. Cím a kiadó-hivatalban.

A KOSSUTH UTCA 15 számú háznál egy üzlethelyiség kladó. Értekezhetni Dr. Kiss György ügyvédnél. Hatvan-utca 17.

SZEGEDI PAPRIKA különlegességek NAGY RAKTÁRA Lindenfeld J. Jenő fűszer és gyarmatáru nagykereskedésében Városház-u. 2

Kereslet.

SZERÉNY IGÉNYŰ fiatal segéd Piacz-utca fűszer üzlethe felvétetik.

ÜGYES detailista segédet és egy irodai gyakornokot keresek. Ullmann Salamon fűszer- és csemege kereskedő, Piacz-utca 70.

Fűszerkereskedő segéd ki a helybeli viszonyokat ismeri valamint egy jó családból való fiatalulónak felvétetik. Cím a kiadóban.

Nagy meglepetés!!

Az életben soha többé!

nem kínálkozik ily ritka alkalom.

500 drb. 1 frt. 95 kr-ért

egy remek aranyoz. pontossági óra, jól járó 8 évi jótállással, hozzáálló láncsal együtt 1 dível selyem uri nyakkendő, 3 drb. férfi zsebkendő, 1 remek uri gyűrű ut. drágakövel, 1 gyönyörű bőr pénz tárca, 1 remek zseb piperetűkőr, 1 p. kézelőgomb, 3 mellgomb doublearany patent zak., 1 elsőrendű nickel íróeszköz, 1 csinos képalbum tartalmaz 3 képet, a világ legszebbjeit, 1 eleg. párisi női melltű (ujd.) 1 pár fülbevaló simill-brilliánskövel, igen csalékony 2 tréfás tárgy nagy derűtséget idéz elő fiatalnál és öregnél, 20 fontos levéllez. tárgy és még 400 db. különf. otthon nélkülözhetetlen tárgy. Mindez együtvéve az órával, mely maga megéri az árát, csak 1 forint 95 kr.-ba kerül. Szétküldés utánvétellel vagy a pénz előleges beküldésével a

Bécsi Központi Szétküldési ház által

P. Lust, Krakkau Nr. 3.

Nb. Nem megfelelőkért a pénz vissza.

Választási zászlók és tollak

olcsóbban mint bárhol megrendelhetők
Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piacz-u. 49.

Választási zászlók tollak s jelvények

a leggyorsabban és legolcsóbban

„BOCSKAY”

zászlógyárnál,

Debrecen, Hunyadi-utca 5. sz.

Bejárat a Barna-utcaórol.